

Handlinger & holdninger

– den nye måde at tænke og
spille børne- og ungdomsfodbold

Debat oplæg

Den nye vej

Af Keld Bordinggaard og Kasper Hjulmand

Indhold

Indledning	3	Miljøet kræver præstationer	11
Børnene og dansk fodbold	4	Resultatkrav blokerer for udvikling og læring	11
Spillets fremtid	4	Niveaudeling og resultatfokusering	11
Hvorfor dyrker børn idræt?	4	giver dårligere fodboldspillere	11
Børns behov	4	For tidlig selektion	12
De groteske dimensioner	6	En ny vej	14
Udenlandske undersøgelser	6	Nye dimensioner er et nøglepunkt	15
Andre lande går i modsat retning	8	Ny turneringsstruktur	15
Børnetrænerne lades i stikken	9	Stævner erstatter turneringer	15
De manglende udviklingsmodeller	9	Fiskeri af børnespillere	16
Lidt om teknisk og taktisk træning	9	Licens til Ligaerne	17
Den manglende formidling	9	En ny børnetræningsmodel	17
DBU's træneruddannelse skal have	10	Uddannelse af børnetrænere skal opgraderes	17
en specialiseret børnetrænerlinje	10	Forskning og udvikling	17
		Afsluttende bemærkninger	19

Indledning

Dette papir handler om børn og dansk fodbold. Om hvordan vi bør udvikle vores spillere i fremtiden. For børnenes skyld. Og for dansk fodbold.

Når vi kigger ud over det danske fodboldlandskab, ser vi mange ting, der går i den rigtige vej i disse år. Men der er også områder, der kræver opmærksomhed. To af de mest bekymrende områder er det massive frafald i børne- og ungdomsfodbolden og det stagnerende eller faldende internationale niveau hos vores topklubber og topspillere.

Det store frafald viser, at mange børn prøver fodboldspillet af på et tidspunkt, men det viser desværre også, vi er meget dårlige til at fastholde børn og unge i klubberne. Det skal blive bedre, hvis vi ønsker at styrke vores fodboldkultur og maksimere talentmassen.

Det stagnerende internationale niveau hos topklubberne har placeret den danske Superliga på den forkerte side af top 20 på UEFAs liga-rangliste. Dansk fodbold lider både sportsligt og økonomisk under de manglende internationale udfordringer. Spillerne har brug for de internationale kampe i deres udvikling. Og det er svært for klubberne at udvikle forretningen, når hverken de selv, deres spillere eller sponsorer eksponeres internationalt.

Det er to meget alvorlige symptomer på, at der længere nede i systemet, findes grundlæggende problemer.

»Et problem skal ofte løses på niveauerne under, hvor det kommer til udtryk.«

Albert Einstein

Man kan nå et stykke vej ved at lappe på det system, vi kender i dag. Vi kan lade de bedste klubbers andethold rykke op fra DS, skubbe ITU-strukturen nedad i systemet etc. Men hvis vi skal vil gøre os håb om store og reelle fremskridt i dansk fodbold, kan vi ikke klare os med lejlighedsvis symptombehandling, små strukturændringer og politiske kompromiser.

Vi skal gå videre. Lad os kigge på de grundlæggende principper. Det er de principper, der i sidste ende afgør spillernes og dermed dansk fodbolds niveau og fremtid.

Forkerte eller mangelfulde principper breder sig op gennem hele systemet og medfører uheldige følgevirkninger. Som for eksempel det massive frafald og et stagnerende sportsligt niveau. Vi har længe følt, at tiden var inde til at stoppe op, kravle op i træet og se om vi er på vej i den rigtige retning. Eller om de uheldige udviklingstendenser er et signal om, at vi arbejder ud fra forkerte og mangelfulde principper.

Dette papir gennemgår problemerne i de nuværende principper i børnefodbolden og giver et bud på nye. Vores anbefalinger tager

afsæt i diskussioner med trænere og ledere, i studier af talentudviklingen i det øvrige Europa samt i undersøgelser og forskningsresultater indenfor området.

Vi har samtidig trukket på vores egne erfaringer på topniveau, hvor vi hver dag ser spillernes potentialer og begrænsninger. Og så har vi, som fædre til små fodboldspillere, også hentet data, indtryk og inspiration i vores daglige gang blandt græsrodderne.

Det er vigtigt at nævne, at ideerne går i takt med de holdninger, anbefalinger og projekter, som DBU's B&U afdeling arbejder fremragende med i disse år. Desuden er DBU's nye Træneruddannelse en tidssvarende og fleksibel struktur, der vil kunne integrere vores forslag.

Udover de to førstnævnte meget markante årsager er der yderligere to vigtige grunde til at søsætte en ny model nu.

Flere steder spirer lysten til at ændre på de uhensigtsmæssigheder, som vi har levet med i for mange år. Lige nu kæmper dygtige ledere og trænere flere steder i Danmark med at implementere de rigtige ideer. Men de har akut brug for hjælp oppe fra i en svær kamp mod traditioner, resultatorienterede trænere og manglende viden om børnetræning.

Desuden står vi med etableringen af mange nye kunststofbaner over hele landet også foran en betydelig opgradering af træningsfaciliteterne. Det er derfor vigtigt, at vi allerede nu tænker nye og bedre trænings- og turneringsstrukturer ind i fremtidens anlægsprojekter.

Til sidst: Vi er først og fremmest fodboldtrænere ikke fodboldpolitikere. Alligevel skal vores udgangspunkt for god ordens skyld understreges:

Dansk fodbold er ét smukt, naturligt og sammenhængende system!

Vi kan ikke skille bredden og eliten. Det mindes vi om, hver gang en spiller debutterer på det danske landshold. Hvis vi vil opleve vækst og fortsat plukke frugterne i toppen af systemet, skal vi ikke skære træet over på midten. Vi skal vande rødderne.

Dette bliver så også det eneste politiske statement fra os i dette papir, der kun har ét formål: At tjene børnenes og dansk fodbolds bedste! Vi håber, at I læser dette papir i netop den ånd, og at det vil inspirere til en god diskussion og gode initiativer. Børnene, og dansk fodbold kan ikke vente længere.

God læsning!

Kasper Hjulmand og Keld Bordinggaard

Børnene og dansk fodbold

Spillets fremtid

Fodboldens fremtid ligger og vil altid ligge i børnene. Børnespillerne er en af hjørnestenene i fodbold, og hvis vi ønsker at udvikle dansk fodbold – både spillet og forretningen – skal vi acceptere dette faktum.

Børnenes behov er dansk fodbolds behov – ikke omvendt.

Vi har meget fine muligheder for talentudvikling i Danmark. Vores klub- og foreningsstruktur er enestående. Alle børn har let adgang til vores fodboldklubber og for de mest talentfulde har vi fine strukturer (STU og ITU), der gør det muligt at sætte fokus på individuel spillerudvikling.

Vores struktur er en styrke, men strukturtilpasninger er ikke svaret på alle vores nuværende problemer. Det er kvaliteten og miljøet omkring træning og kampe, der afgør, om børn vælger fodbold som deres sport. Og det er også disse faktorer, der afgør spillernes niveau i sidste ende.

Det hele begynder altså med børnene. Så lad os først understrege vigtige fakta om børn.

Hvorfor dyrker børn idræt?

En stor amerikansk undersøgelse fra 1990, der er en milepæl indenfor idrætsforskningen, spurgte 10.000 børn og unge mellem 10-18 år om årsagerne til, at de dyrkede idræt. De fem vigtigste årsager for drenge og piger ses i nedenstående tabel.

Drenge	Piger
1 For at have det sjovt	1 For at have det sjovt
2 For at blive dygtigere	2 For at komme i form
3 Det er spændende at konkurrere	3 For at træne
4 For at gøre noget jeg er god til	4 For at blive dygtigere
5 For at komme i form	5 For at gøre noget jeg er god til

Ewing, M. E. & Seefeldt, V. (1990). *American youth and sports participation: A study of 10,000 students and their feelings about sport*. North Palm Beach, FL: Athletic Footwear Association.

At have det sjovt er den vigtigste årsag. Først nede på 8. pladsen hos drengene, og på 12. pladsen hos pigerne kom årsagen 'for at vinde'. Ønsket om at vinde er ikke en vigtig motivationsårsag for børn, der dyrker idræt. Det er altså ikke af hensyn til børnenes behov og ønsker, når vi fokuserer så kraftigt på sejre, resultater og stillinger. I andre tilsvarende undersøgelser scorer det at vinde aldrig højere end en 7. plads.

Et af spørgsmålene bad udøverne om at udpege en god idrætsoplevelse og udtrykke den følelsesmæssigt. »Min præstation fik mig til at føle mig godt tilpas« kom ind på førstepladsen. »Jeg vandt« på en 13. plads!

Lad os allerede her slå fast: Det gælder altid om at vinde! Børn

går også på banen for at vinde, og vi tæller målene. Sådan skal det være. Men det er ikke derfor, børn spiller fodbold.

Børns behov

Ethvert barn modnes gennem forskellige udviklingsfaser. Det tilsiger naturen og dens love. Og naturen skyder ikke genvej. Når et barn skal begynde i skolen vurderer vi, om barnet er klar til at møde de krav, der venter i de første skoleår. Hvis ikke, så venter vi med at stille disse krav, og barnet forbliver et år mere i børnehaven. På samme måde skal naturen først modne et barns balanceevne, før det kan cykle. Det giver ikke mening at forsøge at lære et barn at cykle før ca. 4-års alderen.

»Nature decrees that children should be children before they become adults. If we try to alter this natural order, we will reach adulthood prematurely but with neither substance nor strength.«

Jean J. Rousseau

På samme måde skal vores børnetræning og kampe respektere disse naturlove for udvikling, samt tilbyde dimensioner og progression, der følger børnenes udviklingstrin og behov. Børn lærer kun hurtigt, effektivt og gennemgribende, hvis aktiviteterne er tilpasset deres fysiske, intellektuelle, psykiske og motoriske niveau. Hemmeligheden bag et godt træningsprogram og en god turneringsstruktur er at vide, hvad barnet er parat til.

Hvis vi kaster børnene ud i spil med alt for store krav, udvikler børnene ikke ægte styrke. Børnene vil opleve fiasko, frustration og pres, og i sidste ende dropper de ud af fodbold.

Børn har brug for tryghed og sikkerhed. Træningsmiljøet skal være præget af accept (jeg er god nok, som jeg er; jeg bliver ikke skilt fra mine venner, hvis jeg er dårlig).

Børn vil gerne opdage nyt. De skal stimuleres til at spille og eksperimentere, snarere end instrueres og korrigeres hele tiden. Hvis børn stimuleres, udvikler de trin for trin nye færdigheder gennem egen opdagelse. Intet forstås helt, før man selv har erfaret det!

Børn har brug for anerkendelse. Det motiverer børn at få positiv opmærksomhed og ros for fremskridt. De får lyst til at øve sig endnu mere. Påtale af fejl og manglende evner demotiverer børn. Derfor skal kritik holdes på et absolut minimum.

Børn vil udforske verden uden al for megen afhængighed af og indblanding fra voksne. De søger uafhængighed så hurtigt som muligt og vil gerne vise ansvarsfølelse. Børn kan inddrages i mange elementer omkring deres fodbold. Disse behov imødekommes ikke, hvis vi voksne hele tiden blander os og tror, at

stram styring og disciplin er 'professionel mandskabsbehandling'.

Børn har behov for at lege. Lege er ligeså vigtige som søvn for krop og sjæl.

Børn har sociale behov. Børn kommunikerer instinktivt og elsker at være en del af en gruppe. De skal ikke sættes af holdet.

Børn vil bevæge sig, ikke stå stille i flere minutter med en bold under armen.

Børn lever i nuet. Fortid og fremtid bekymrer ikke barnet nu og

her. Derfor er følgerne af kampens resultat (stillingen) ikke noget, der bekymrer børn.

Børn har behov for at blive forstået. Derfor er det faktisk vigtigere, at træneren ved mere om børnene end om fodbold.

Vi voksne kan hoppe, springe og råbe på sidelinjen for at ændre ovenstående. Det hjælper bare ikke.

Lad os – med ovenstående viden – kigge nærmere på, om principperne i vores børnefodbold imødekommer disse naturlige og elementære behov hos børn.

De groteske dimensioner

Hvis vi observerer vores børnefodbold fra afstand, er der én ting, der straks springer i øjnene: Spillets dimensioner er ikke tilstrækkeligt tilpasset børnene. De introduceres for tidligt til det fysisk krævende og meget komplekse 11v11 på 105 meter lange baner. Det spil er lavet af voksne, for voksne, for 150 år siden. Hvis vi regner med, at et barn kan forstå og forholde sig til det yderst komplekse spil 11v11, tager vi helt fejl. Kun de tidligt udviklede og fysisk stærke børn oplever succes på de meget store baner. De længste ben vinder og de øvrige spillere er så lidt involverede, at de hverken har det sjovt eller lærer noget. Og de vælger fodbold fra.

»Hvorfor skal vi løbe 100 m for at skyde på mål?«

Pige på 10 år

Træning og kampe med mange spillere på holdene og på for store baner er ganske enkelt ikke fodbold for børnene. Det er lange løbeture og minimal involvering. Træningen og kampene står i skærende kontrast til, at børn kun tilegner sig færdigheder i tilpassede miljøer.

Udenlandske undersøgelser

Andre lande er foran os på dette område og har forlængst stillet de kloge spørgsmål, forsket, lavet undersøgelser og fundet de gode svar. Derfor har de tilpasset fodboldspillet til børnene. Kig engang på de følgende undersøgelser og resultater.

I Spanien testede man for et par år siden 7v7 kampe på halv bane størrelse (i forhold til 11v11 kampe på hel bane) for U/12-spillere. Tabellen viser, at den enkelte spiller er langt mere involveret i det lille spil og at spillerne er nødt til at spille sig frem til scoringerne, når spilområdet bliver mindre.

	7v7	11v11
Effektiv spilletid	67% (enkelte kampe op til 83%)	53%
Berøringer pr. spiller*	22	7
Skud på mål*	26	8
Mål scoret efter indlæg	1 af 3	1 af 12

* Gennemsnit

I Manchester United undersøgte man i 2002/2003 forskellen i U/9-spillernes aktiviteter i henholdsvis 8v8 og 4v4. Manchester Metropolitan University optog 15 kampe (både 4v4 og 8v8) og analyserede dem efterfølgende. Også her viste resultaterne, at børnene er markant mere involveret i 4v4 spillet i forhold til 8v8.

Både teknisk og taktisk:

- 135 % flere afleveringer
- 260 % flere scoringsforsøg
- 500 % flere mål
- 225 % flere 1v1 situationer
- 280 % flere driblinger/finter

Undersøgelsen konkluderede:

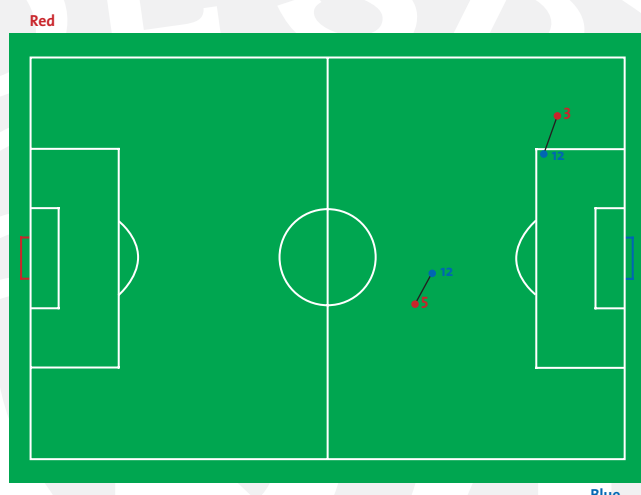
»The results do highlight the superiority of the 4v4 games in providing significantly increased opportunities for under 9 players to pass, shoot, score and successfully handle 1v1 situations.«

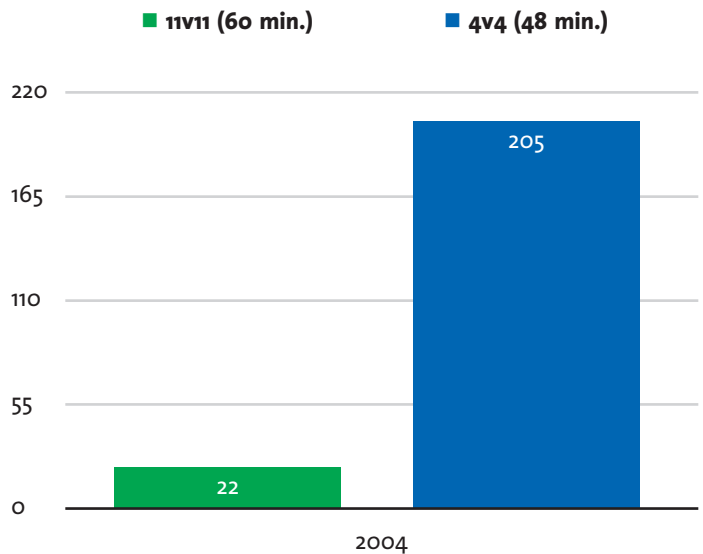
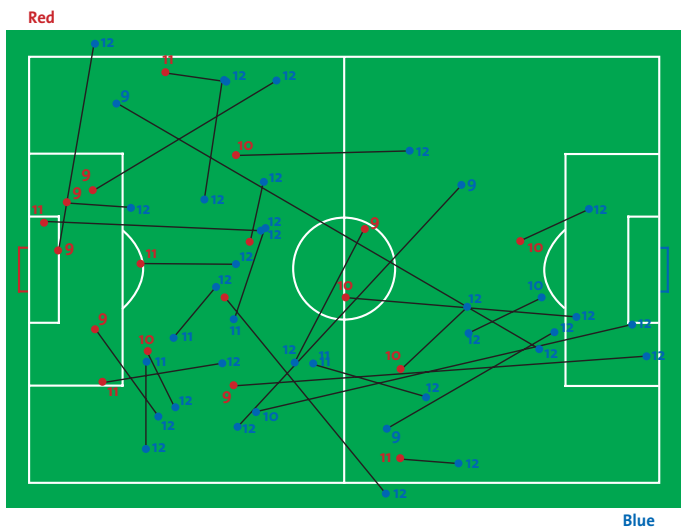
Kilde: Insight, the FA Coaches Association Journal, Issue 4, Vol. 6, Autumn 2003

Det er i øvrigt værd at bemærke, at spillerne i denne model aldrig opfordres til at spille simpelt! Hvis man gør det, vil man i sidste ende udvikle spillere, der kun kan spille simpelt. Det er på disse alderstrin, at børnene skal opfordres til at afprøve og udvikle finter og driblinger. Også selvom det medfører fejl og mål til modstanderne. De skal jo bruge de værktøjer senere!

USA er stadig et ungt fodboldland, og er ikke på dette område bundet af en masse traditioner. Samtidig er den amerikanske idrætsverdens tilgang til tingene – på godt og ondt – meget videnskabelig. Det betyder, at man i USA har forsket en del i dimensioner, og at det er lykket at implementere fornuftige modeller. Her er en lille bid af en større amerikansk undersøgelse.

Page spillede først en 8v8 kamp med fast plads som forsvarsspiller og dernæst en 4v4 kamp på en mindre bane, hvor spillerne ikke havde faste pladser. Begge kampe varede 20 minutter. Stregerne visualiserer Page's aktioner meget fint.

Resultaterne for Page kan samles i følgende skema.

Kilde: US Youth Soccer

Spil	4v4	8v8
Afleveringer	28	2
Afleveringer der nåede en medspiller	10	0
Skud på mål	5	0
Mål	2	0
Erobringer	29	2

Page var langt mere involveret i det lille spil over hele banen. Det er ikke svært at konkludere, hvilket spil der er sjovest og mest lærerigt. Resultaterne viste også, at:

- de fleste spillere (88 %) havde 3-4 gange flere aktioner i de fleste af kategorierne!
- 14 af 16 spillere havde over 19 afleveringer i 4v4; kun 3 ud af 16 havde over 12 afleveringer i 8v8!
- 4v4 havde færre afbrydelser og mere flow i spillet!

Spillerne blev ikke tildelt faste pladser i 4v4 og kunne bevæge sig frit rundt på banen, hvilket gav større involvering og også bidrog til flere boldberøringer.

I en anden amerikansk undersøgelse registrerede man forskellen i antal berøringer pr. spiller for 10-11 årige spillere på henholdsvis hel bane (grøn) og tilpasset bane (blå):

Kilde: Glen Buckley, State Director of Coaching, New York State West Youth Soccer Association. Undersøgelsen er foretaget, mens Buckley var Director of Coaching på Eden Prairie Soccer Club i Minneapolis, USA.

Berøringer i 11v11 svarer til 0,37 berøringer/min. i forhold til 4,3 berøringer/min. i 5v5 spillet. Resultater og konklusioner i ovenstående undersøgelser – og talrige andre – er entydige. Børnene er langt mere involveret, når hold- og bane-størrelser tilpasses deres udviklingstrin. Og de lærer meget mere.

Jo oftere en spiller skal løse et problem, med eller uden bold, jo dygtigere bliver han!

Det er en banal erkendelse, at flere boldkontakter og mere involvering giver bedre fodboldspillere. Alligevel fastholder vi i Danmark en turneringsstruktur, hvor børnene skal spille et fysisk uoverkommeligt spil med få berøringer, manglende involvering og minimal indlæring. Ja, ikke alene fastholder vi en uhensigtsmæssig struktur, vi går stadig i den gale retning og introducerer voksenspillet tidligere og tidligere!

*Vi går flere steder stadig i en dokumenteret forkert retning!
»Som det seneste eksempel på en positiv justering af vores turneringstilbud vil jeg nævne sidste års vedtagelse af en 11-mandsturnering for Lilleputpiger. I turneringens første sæson har knap 100 hold deltaget. I sig selv ganske imponerende, og en klar understregning af behovet for den nye turnering.«*

Uddrag af JBU's beretning januar 2005

Når vi læser disse linjer, må vi spørge os selv: Er det børnene, der efterspørger 105 meter mellem målene og lange perioder uden at være i nærheden af bolden? Eller er det endnu en ændring ønsket af voksne uden indsigt i børn, fodbold og krav til fremtidens fodboldspillere?

Andre lande går i modsat retning

Når andre lande allerede har valgt bedre dimensioner og arbejder på deres udbredelse, er det naturligvis fordi, børnene trives med deres 'eget' fodboldspil. Og fordi det i sidste ende udvikler bedre fodboldspillere.

Der findes mange gode modeller og progressionsforslag. Det afgørende er, at vi i dansk fodbold tager diskussionerne nu, og beslutter os for en model. Mange klubber står overfor at etablere kunststofbaner, og den nye model skal tænkes ind i de nye baner i planlægningsfasen. Så vi får fuldt udbytte af de nye faciliteter til træning og kamp.

Her er eksempler på udenlandske modeller, der enten allerede er, eller ved at blive, implementeret.

	Norge	Schweiz	Spanien	USA	Danmark
U/6	5x5	5x5	5x5	3x3	5x5
U/8	5x5	5x5	5x5	4x4	7x7
U/10	5x5	7x7	5x5	6x6	7x7
U/12	7x7	7x7	7x7	8x8	11x11
U/12 -	11x11	9x9	7x7, 9x9 og 11x11	11x11	11x11
Kilde	Dag Riisnas, Norges Fodboldforbund	Forbund	Forbund	Sam Snow US, Youth Soccer	

Udover de forbedrede udviklingsmuligheder vil en forbedret model efter vores opfattelse også forbedre fastholdelsesprocenterne. Andre idrætsgrene har fine erfaringer med tilpasninger af spillet. Dansk Volleyball Forbund indførte i 2002 Kids Volley og tilpassede regler og dimensioner til børnene. Pr. 31/12 2001 spillede cirka 1000 børn under 12 år volleyball. Det tal var pr. 31/12 2004 mere end fordoblet til 2100 spillere og forbundet forventer i 2005 en yderligere stigning på ca. 30% i forhold til 2004!

Tilpassede dimensioner og fornuftig progression er efter vores opfattelse et helt centralt område, hvis vi vil opfylde målsætningerne om fastholdelse af børn og unge i fodboldklubberne og forbedret udvikling af spillerne. Og et helt afgørende område hvis vi i sidste ende skal fastholde et højt internationalt niveau med landsholdet og topklubberne.

Bedre tilpassede dimensioner er så afgørende for dansk fodbolds udvikling og fremtid, at de nødvendige ændringer må dikteres centralt fra DBU og lokalunionerne.

Børnetrænerne lades i stikken

De manglende udviklingsmodeller

Hvordan udvikler I tekniske og taktiske færdigheder i Danmark? Det er et spørgsmål, vi tit møder i udlandet. I dansk fodbold har vi ikke tidssvarende og sammenhængende træningsmodeller for spillerudvikling. Fra barn til voksen. Som nævnt har vi fine strukturer. Og vi har gode og rigtige holdninger. Men vi har ikke implementeret veldokumenterede træningsmodeller. Der er udviklet fremragende træningsmodeller for børn. Desværre formidles de ikke til børnetrænerne, og vi træner i vid udstrækning stadig børnene som for 10-20 år siden.

Vi kan ikke forlange, at frivillige trænere selv indsamler og omsætter al den nye viden, som er tilgængelig. Det arbejde må vi professionelle trænere og ledere hjælpe med.

Team Danmark har netop udgivet 'Aldersrelateret træning – Målrettet og forsvarlig træning af børn og unge'. Bogen formidler tilgængelig viden og anviser veldokumenterede retningslinier for talentudvikling. Anbefalingerne i bogen er på linje med anbefalingerne i dette papir, og bogen bør danne basis for nye veje og principper i vores talentudvikling.

En ny model skal lette trænerens hverdag, give dem bedre værktøjer og derigennem højne kvaliteten af træningen.

Lidt om teknisk og taktisk træning

Hos børnene er teknisk og individuel taktisk træning de altoverskyggende emner. Vi skal udvikle teknisk dygtige spillere, der forstår spillet og selv kan finde løsninger. Den tekniske træning har udviklet sig, men vi savner stadig at se god teknisk træning implementeret i den danske børnetræning. Vi ser stadig meget 'kø-træning', hvor børnene venter i flere minutter på involvering. Også i topklubberne. Denne træning skal elimineres.

Et boldtab skyldes lige så ofte en forkert beslutning, som en teknisk fejl. Det er derfor ikke nok at udvikle teknisk dygtige fodboldspillere. Spillerne skal også kunne træffe de rigtige beslutninger. Hvis vi gerne vil bringe børnene til at forstå fodboldspillet, skal vi stimulere børnene gennem intelligente fodboldmiljøer (læs: de små fodboldspil). Det er træningsspil, der igen og igen sætter spillerne i situationer, hvor spillerne med tiden selv erkender problemer og opdager løsningerne. Og gradvist handler rigtigt, hurtigere og mere sikkert. Træneren stiller spørgsmål og stimulerer børnene til selv at finde svarene. Moderne fodboldtræning udvikler også taktisk dygtige spillere.

På dette område har vi i Danmark ingen modeller! Hvis vi træner børnene som for 10 år siden, opnår vi ikke fremgang, men stagnation! Det lyder som kompliceret træning, men i virkeligheden løser en simpel træningsmodel problemet på en måde, så selv den urutinerede træner kan afvikle den. I blandt andet Spanien og Frankrig har man meget enkle modeller, der i sig selv løser udfordringen.

Det er rigelig udfordring for et barn at skulle forholde sig til én bold, to medspillere og tre modspillere. Hvis vi vil lære børnene at spille fodbold, er overskuelighed og involvering vigtig. Hvem sagde gedefodbold? En sammenhængende model for spillerudvikling bør tage sit udgangspunkt i tilpassede kampe og træning. Små fodboldspil.

»Where once youngsters learnt their skills through experience and improvisation, now they pick them up in the more clinical environment of football schools and development programmes. This is no bad thing, but regimented coaching does seem to neglect the improvisatory aspects of the game which street football nurtured.«

UEFA

For begyndere er 3v3 spil et fremragende udgangspunkt for afprøvning af den trænedede teknik (afleverings- og sparkeformer, boldmodtagelse og skud på mål). Lidt senere vil 5v5 (fire spillere og én målmand) gøre spillet lidt mere komplekst og tilbyde muligheden for at lære mere af spillet at kende.

Udviklingen af børnenes taktiske færdigheder (den enkelte spillers evne til at forstå spillet) vil også forbedres med en moderniseret model. fire markspillere, der efterhånden finder ud i den hensigtsmæssige diamantform, er den mindst mulige manifestation af det færdige spil. Her er både dybde (bagerste mand), bredde (to kantspillere) og længde (angriberen).

Disse småspil er fyldt med mere overskuelige 1v1, 2v1, 1v2, 2v2, 3v2 og 3v3 situationer på små arealer. Nøjagtig de situationer og udfordringer kampe på topniveau er fyldt med.

Tillige sikrer det lille antal spillere, at alle spillere konstant er involveret – offensivt og defensivt. Ingen faste pladser, så ingen får lov til at stå og kigge. Indlæringsmiljøet er optimalt. I modsætning til den nuværende struktur, hvor vi alt for hurtigt springer videre til de meget komplekse 7v7 og 11v11 spil.

Vi instruerer børnene for meget og stimulerer for lidt. Og børnetræningen bliver derefter. Børnene kan ikke selv finde løsningerne, og trænerne er tvunget til at instruere, diktere og fjernstyre børnene, for at det hele skal ligne fodbold. Det udvikler ikke intelligente spillere.

Den manglende formidling

Mange moderne børnetræningsmodeller er udgivet i bogform, på video, CD Rom eller DVD. Desværre er intet af det bearbejdet og oversat til dansk! Hvis den nye viden skal nå ud på træningsbanen, må den bearbejdes og formidles. På dansk!

DBU's træneruddannelse skal have en specialiseret børnetrænerlinje

Der er sket meget på talentudviklingsområdet de seneste 10-15 år. Forbedrede øvelser og modeller for læring er udviklet, men kun meget lidt af den nye viden er nået ud på træningsbanerne i Danmark. For eksempel viser alle undersøgelser, at børn selv skal have muligheden for at erkende problemer og afprøve deres løsninger, hvis de skal udvikle spilintelligens. Det stiller nye krav til trænerrollen. Børnetræneren skal i højere grad stimulere gennem småspil end instruere gennem øvelser. Dette er afgørende for udvikling af spilintelligens, men det skifte i både træningsindhold og trænerrolle har vi endnu ikke foretaget.

Børnetræneres virke adskiller sig fra elite- og seniortræneres. De skal udføre et helt andet job, og skal derfor også have helt andre værktøjer med hjem fra vores kurser. DBU's nye træneruddannelse indeholder rigtige og gode holdninger, men måske ikke nok konkrete værktøjer til vores børnetrænere. De har mest af alt brug for et let tilgængeligt og tidssvarende træningskoncept bygget op omkring god fodboldtræning og gode holdninger. Et mere målrettet kursustilbud til den gruppe trænere vil uddanne bedre børnetrænere og sikre en løbende opkvalificering i forhold til erfaringer, ny viden og fodboldspillets udvikling.

Miljøet kræver præstationer

Resultatkrav blokerer for udvikling og læring

Voksne fylder meget i børnefodbold. Både trænere og forældre. Professionaliseringen og resultatkravene er sunket ned i børnefodbolden. Vi stjæler spillet ud af hænderne på børnene, og der er ingen plads tilbage til børnene og legen. Scenariet med holdets to trænere på hver sin sidelinie, målmandens far bag målet og en håndfuld kloge forældre langs banen er vist velkendt for de fleste. Engagement er fint! Men det frustrerer børnene og har uheldige følgevirkninger, når vi ikke lader børnene spille selv.

Vi har skabt et miljø, hvor vi hele tiden påtaler fejl, fjernstyrer børnene og råber løsninger. Helt uden tanke for at børnene selv skal lære spillet at kende og selv skal lære at løse dets mysterier. Vi trænere og forældre har løsningerne, men det har børnene ikke; endnu!

En analogi til uddannelsessystemet: Tænk, hvis vi lærte børn at læse, stave og regne efter de samme principper, som vi forsøger at lære dem at spille fodbold. Tænk, hvis dansklæreren kun læste op for børnene og aldrig gav dem tid og ro til selv at stave sig igennem en tekst! Tænk, hvis matematiklæreren hele tiden råbte løsninger ud til børnene! Den metode giver ikke intelligente børn; hverken i skolen eller på fodboldbanen.

Spillerne lærer blot at parere ordre. Men på topniveau skal vi bruge spilintelligente spillere, der kan tænke selv og skabe løsninger. Vi har troet, at vi udelukkende kan instruere os til dygtige spillere. Det kan vi ikke. En ny model skal give børnene ro og mulighed for selv at finde, formulere og afprøve løsninger i spillet. Derigennem udvikler spillerne en forbedret taktisk intelligens (spilintelligens). Sådanne modeller for fodboldtræning og læring

findes allerede. Men ses ikke i Danmark. Derfor har vi mange spillere, der er dygtige til at organisere sig (læs: udføre ordrer), men få spillere, der kan nedbryde modstandernes organisation (læs: tænke selv).

Niveaudeling og resultatfokusering giver dårligere fodboldspillere

I det nuværende system skal børnehold lave resultater. Vi registrerer resultater og offentliggør stillinger – selv blandt de allermindeste. Børnetrænere helt ned til mikroputterne kan følge resultater og stillinger på internettet. Det smitter af på miljøet. De hold, der laver færrest fejl, vinder. Så vi søger at minimere risici og eliminere fejl, men undsiger derved børnene muligheden for at udvikle de svære ting. Resultatet bliver det vigtigste, og det er forkert. På den måde hjælper turneringsstrukturen ikke vores trænere med at få fokus det rette sted. Flere steder i Europa har man meget effektivt fjernet resultatfokuseringen. Mest tydeligt i den ny engelske akademiskstruktur, hvor man ikke spiller om points før spillerne er i 13-14 års alderen.

På højeste niveau kræver vi meget komplekse motoriske færdigheder (teknik), og spillet stiller store krav til perception og kognition (spilintelligens). Så kan det ikke nytte noget, at vi ikke tillader fejl. Fodboldspillere skal lave mange fejl, før de mestrer det sublime.

»Young players need freedom of expression to develop as creative players...they should be encouraged to try skills without fear of failure ... at a young age winning is not the most important thing ... the important thing is to develop creative and skilled players with good confidence.«

Arsene Wenger, Arsenal FC

Vi niveaudeler børnene meget tidligt. Allerede på Mikroput niveau inddeler vi i A, B og C spillere. Vi samler de bedste børn på samme hold for at vinde kampe og turneringer. Vi laver turneringer, der ligner de professionelle til forveksling. Seneste eksempel er en 11-mands Champions League turnering for miniputter i Københavns området! Uden om KBU!

Vi stiller børnene op i spilsystemer, giver dem faste pladser, strukturerer højtlydt spillet (»Spark den væk! Ikke dribble dér!«). Klubber kasserer spillere efter hver sæson og 'køber' nye ind til den næste. Selv på Lilleput niveau. Man henter endda spillere, der bor hele timers kørsel fra klubben. Jagten på de dygtige børnespillere er intensiveret.

Det samlede billede ligner til forveksling den professionelle fodboldverden. Professionaliseringen af dansk fodbold er sunket helt

ned i børnefodbolden, og børnene bedømmes på deres præstationer; ikke potentiale. Det påvirker både kampe, træning og miljø i en uheldig retning.

Resultatet kender vi: Mange falder fra i dette miljø, der ikke kan karakteriseres som hverken et lege- eller udviklingsmiljø. Og for få spillere udvikler den nødvendige styrke, når fokus er på hurtige resultater og ikke på udvikling. Børnene behandles som små professionelle.

I stedet for at stoppe op og se på, om vi går i den rigtige retning, så går vi stadig hurtigere i den gale og implementerer de professionelle strukturer og miljøer længere og længere nede i systemet. Flere klubber lægger Lilleput- og Dreng-årgange ind under det professionelle selskab og inddrager samarbejds klubber i strukturer med tidlig selektion.

Vi udvikler ikke teknisk og taktisk dygtige spillere, hvis vi meget tidligt skaber et præstationsmiljø, hvor fejl har konsekvenser, og hvor resultater og stillinger er vigtigst.

For tidlig selektion

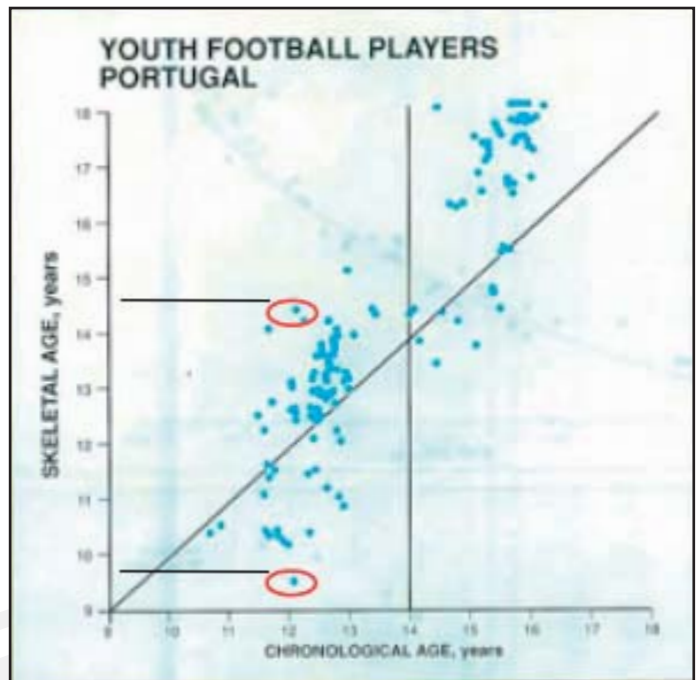
To drenge på samme alder har ikke nødvendigvis samme biologiske alder. Børn udvikler sig i store ryk og man skal være dygtig for at kunne aflæse forskelle og ændringer. Man kan derfor først meget sent afgøre en spillers reelle potentiale. Vi skal derfor være varsomme med selektion, når vi arbejder med børnespillere. En portugisisk undersøgelse viser, at det er meningsløst at selekttere hårdt i helt op til 12 års alderen. Spillernes fysiske forudsætninger for at spille fodbold er vidt forskellige.

Grafen nedenfor viser den biologiske aldersspredning i en gruppe portugisiske ungdomsspillere. Ud af x-aksen plottes drengene ind efter dåbsattest; op ad y-aksen plottes drengene ind efter deres biologiske alder.

Dåbsattesten for de to spillere i de røde cirkler viser begge ca. 12 år. Men reelt er den sent udviklede spiller biologisk kun cirka 9 1/2 år, mens drengen i den øverste cirkel er cirka 14 1/2 år. I 12-13 års alderen kan den være op til 5 år! Undersøgelsen viste også, at de sent udviklede spillere næsten ikke optrådte på udvalgte elitehold. Selv blandt U/15 drenge kan der være en reel aldersforskel

på fire år! Det har også den medicinske afdeling på det franske fodboldforbunds træningscenter Clairefontaine påvist.

Tidligt udviklede spillere er tungere og højere og har derfor også en større evne til at udvikle maksimal anaerob kraft. Det vil sige, at de ofte er hurtigere alene i kraft af deres udviklingstrin; ikke nødvendigvis fordi de genetisk har bedre anlæg for hurtighed.

På disse alderstrin giver det altså ikke nogen mening at sammenligne spillerne og deres præstationer. Vi skal ikke selekttere så hårdt blandt disse aldersgrupper! I stedet skal vi fastholde en stor gruppe og differentiere træning og kamp, så spillerne matches efter udviklingstrin. Hvis vi selekterer allerede her, risikerer vi at vælge forkert. Målet må være, at flest mulige børn er i gang med den rigtige træning i det rigtige miljø i lokalområdet.

Scenen er en Dreng-afdeling i en dansk SAS Liga klub. Afdelingen har fem Drengehold. Førsteholdstræneren har udvalgt en trup på 21 spillere, og beslutter sig hver torsdag for 14 spillere til weekendens kamp. Han sender derfor syv spillere ned på 2. holdet, hvis træner nu må i gang med at ringe rundt og sætte syv andre spillere af holdet. Disse syv spillere bliver sendt videre til tredje holdet og så videre. Sådan kasseres mellem 20 og 30 børn hver uge i én afdeling! Vi behøver ikke undre os over et massivt frafald, når vi behandler børnene på den måde. Vi burde tværtimod undre os, hvis børnene ikke reagerede på en sådan behandling. Et bedre princip ville være at arbejde med en trup på 14 spillere og en gang i mellem, efter behov, løfte spillere op i førsteholdstruppen. Således glæder vi børn og belønner en god indsats.

På et tidspunkt må vi lave en selektion. For at fordre alle bedst muligt. Men det er vigtigt, at al selektion sker på rette tid og på baggrund af potentiale og ikke præstation. Det nuværende turneringssystem tvinger desværre mange trænere til at fokusere på de spillere, der kan præstere nu og her.

Vi niveaudeler som nævnt meget tidligt. Det gør vi ud fra en kliché der siger, at lige børn leger bedst. Sandheden er imidlertid, at vi niveaudeler, fordi vi gerne vil lave det bedste mulige hold, der kan vinde kampe og turneringer. Derfor udvælger vi de hurtigst udviklede spillere. De sent udviklede børn vælges fra.

Problemet er, at de kasserede spillere godt forstår signalet, og at de efterfølgende ikke tilbydes særlig kompetent træning. Det er ofte denne gruppe, der fravælger fodbold. De føler sig kasseret, og skilles fra venner og kammerater.

Samtidig glemmer vi det faktum, at børn lærer ved at kigge på

andre. Der er ikke mange rollemodeller at kigge på i Mikroput B og C. Vi har fjernet de dygtige spillere, og der er ingen at kigge på og lære af.

Det er også et problem for de gode spillere. Når vi samler de bedste i en gruppe, skaber vi et miljø, hvor det selv for de gode spillere er svært at lykkes og svært at udvikle de svære ting. For eksempel skal en spiller udvikle den langsomme og usikre dribbling/finte til et hurtigt og sikkert værktøj. Det tager tid, og kræver et miljø, hvor den dygtige spiller har tid, plads og kan lykkes. Et miljø, hvor det er OK at eksperimentere og lave fejl. Vi har ikke råd til at minimere vores talentmasse og begrænse udviklingsmulighederne ved at eliminere fejl.

Vi selekterer en gruppe spillere meget tidligt, og negligerer dermed en gruppe spillere meget tidligt!

En ny vej

I det følgende giver vi et bud på en ny og bedre model for børnefodbold. En model, der både vil give børn en bedre oplevelse af fodboldspillet, fastholde dem længere tid i klubberne og udvikle bedre fodboldspillere. Lad os – for overskuelighedens skyld – sætte kendetegn for den nuværende og nye model overfor hinanden.

Den 'professionaliserede' børnefodbold	Den nye vej i dansk børnefodbold
Tidlig selektion og niveaudeling	Sen niveaudeling – plads til alle
Præstationsmiljø – fejl elimineres	Udviklingsmiljø – fejl fører til mestring
Kollektivt resultatkrav	Krav om individuel læring
Dårligt tilpassede dimensioner – fodbold er et fysisk uoverkommeligt løbspil med minimal involvering og læring	Tilpassede dimensioner – fodbold er et boldspil, hvor alle er involveret og lærer
Massivt frafald og minimeret talentmasse	Minimeret frafald og maksimeret talentmasse
Utilstrækkeligt individuelt slutniveau	Højere individuelt slutniveau

Er det overhovedet muligt at realisere det scenarium for børnefodbold, som vi beskriver i den højre søjle? Ja! Men det kræver indsigt og vilje til at ændre det bestående. Og det kræver mod til at holde fast i en model, der beviseligt er bedre for børnene og dansk fodbold, i stedet for at tækkes ambitiøse trænere og forældres ønske om at organisere og fjernstyre små 'professionelle' børnefodboldhold. Vi har diskuteret ovenstående med ledere, trænere og forældre på alle niveauer rundt om i landet. Og mange gode og relevante spørgsmål er blevet stillet. I skemaet til højre er en nogle af de spørgsmål og svar en ny model fremkalder.

På næste side følger vores konkrete bud på den nye model.

?	!
Hvorfor lave om?	Fodbold bliver en bedre oplevelse. Flere boldberøringer, afslutninger, mål og flere 'rigtige' fodboldsituationer. Spillet har udviklet sig!
hvis ide er det?	Allerede i 1970'erne spillede vi minifodbold, minibasket, minihåndbold og så videre. Tendensen har ikke udviklet sig siden, og vi spiller stadig børnefodbold som for mange år siden. Danmark er et af de lande, der meget tidligt går videre til 11v11 på stor bane.
Hvorfor kan børnene ikke spille 11v11 som 'rigtig' fodbold?	11v11 er et voksenspil! Baggrunden for at skifte til de små spil er baseret på viden!
Andre sportsgrene laver ikke om – hvorfor skal vi?	I basket spiller man for eksempel 1v1 og kurven sidder også lavere i børnebasket. Dansk volleyball forbund har haft stor succes med tilpasning. Også andre idrætsgrene tilpasser dimensionerne.
Vi spillede ikke sådan her, da jeg voksede op – hvorfor nu?	Rigtigt! Men du spillede sikkert meget uden for klubben og fik vigtige færdigheder gennem de små spil. Vi skal have disse sjove og lærerige spil ind i klubben!
Hvordan skal de så lære at spille 11v11?	Progressionen foregår i små skridt. Fra 3v3, til 5v5, til 7v7 og over 9v9 til 11v11. Ethvert argument om at børnene vil være mindre forberedte på 11v11 er ikke rigtigt!
Skal der bruges flere trænere?	Nej! Hvis man før spillede 7v7 med en trup på 10-12 spillere, spiller man nu 5v5 på to baner med udskiftninger.
Skal der bruges flere baner?	Nej! De eksisterende baner skal blot kridtes op i mindre baner.
Skal der bruges flere mål?	Ja! Men de behøver ikke være dyre. Der findes en række letvægtsmål og transportable mål.

Nye dimensioner er et nøglepunkt

Vi har nævnt det før og understreger det igen: Vi må tilpasse spillet til børnene og forslår følgende dimensioner og progression i en ny model for bane- og holdstørrelser i børnefodbolden:

	Hold	Bane	Mål
Poder	3v3 ingen målmand	20 x 30 m	Pode mål (3 x 1,5 m)
Mikroput	5v5 fire spillere og én målmand og en til to udskiftningsspillere	25 x 35 m	Pode mål (3 x 1,5 m)
Miniput	5v5 fire spillere og én målmand og en til to udskiftningsspillere	25 x 35 m	7-mandsmål (5 x 2 m)
Lilleput	7v7 seks spillere, én målmand og to til tre udskiftningsspillere	50 x 60 m (på tværs af halv bane)	7-mandsmål (5 x 2 m)
Drenge	9v9	60 x 70 m (straffesparkfelt til straffesparkfelt)	11-mandsmål
junior	11v11	Hel bane	11-mandsmål

Modellen beskriver en gennemtænkt og naturlig progression i hold- og banestørrelser. Spillet vokser med børnenes fysiske og intellektuelle udvikling. De mindre baner indpasses let i bestående idrætsanlæg og kræver blot en ændret opkridning.

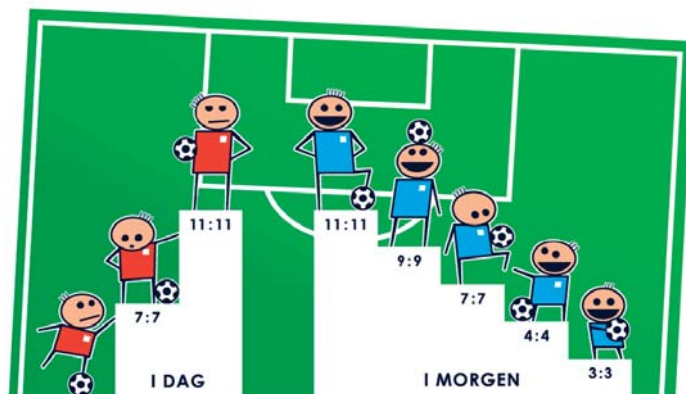
De anbefalede banestørrelser er overordnede anbefalinger. Lokale forhold kan naturligvis tilsige lidt mindre eller større baner. Holdstørrelserne derimod ligger fast: Max. fem spillere pr. hold indtil det 10. år. Vi anbefaler, at klubberne eksperimenterer med forskellige spillemiljøer.

Vi står netop nu overfor en betydelig opgradering af træningsfaciliteterne med etablering af kunststofbaner mange steder. Vi skal allerede nu tænke de nye modeller og strukturer ind i disse anlæg. Kunststofareal (hvor stort?), opkridning (forskellige farver til forskellige baner), fodboldmål og fleksibel inddeling i forskellige banestørrelser bør tænkes ind i planlægningsfasen. Som i vores idrætshaller. Vi har chancen nu!

Ny turneringsstruktur

Betragtningerne i dette papir kalder også på en ny turneringsmodel for børnefodbolden. Vi skal erstatte præstationsmiljøets meget resultatfokuserede turneringer med et udviklingsmiljø, hvor man ikke bærer resultater med sig over halve og hele år.

For det første bør vi indføre årgangsfodbold til og med Drenge. Det vil eliminere nogle af de store forskelle i spillernes fysiske og intellektuelle forudsætninger for at præstere.

SBU har haft fine erfaringer med rene årgange, og det bør indføres i hele landet. En af indvendingerne mod årgangsfodbold er, at de små klubber ikke vil være i stand til at stille hold, hvis de kun må bruge spillere fra én årgang. Det problem er faktisk let løst ved at give disse klubber dispensation, så de kan stille et hold med spillere fra to årgange. Det vil – måske – give dem en lille fordel, men vi er jo alle enige om, at udvikling er vigtigere end resultater på disse årgange. Måske vil det ligefrem medføre flere jævnbrydige kampe med spænding om resultatet.

Vi bør også diskutere om den rene årgangstanke bør indføres konsekvent hele vejen op til U/19. Så vi følger de internationale landsholdsårgange.

Stævner erstatter turneringer

Vi foreslår desuden, at den nuværende turneringsmodel med fokus på resultater fra uge til uge i halve og hele år erstattes af stævner. Stævne modellen bruges i flere varianter blandt andet hos de yngste årgange under SBU.

I Mikroput, Miniput og Lilleput tilmeldes hele klubbens årgang til stævnedage. I stedet for kun to hold, mødes flere hold og spiller to til tre kampe. Her er et eksempel.

På næste side vises en pulje i FBU's Mikroput A-ældste foråret 2005 (antal spillere og hold på årgangen er fiktive).

Klub	Antal mikroput-spillere	Antal 5-mandshold
Munkebo	20	3
Næsby BK	28	4
Tarup/Paarup IF	18	3
Fjordager IF	15	2
Holluf Pile-Tornbjerg IF	17	2-3
OB	25	4
Morud IF	14	2
Ubberud IF	20	3
Otterup B & IK	15	2
B1913	25	4

I stedet for at spille én 7-mandskamp i en weekend (og lade resultatet forfølge holdene over et halvt år) spiller klubbernes ældste mikroput årgang 5-mandsstævner. Klubberne vil, alt efter antal spillere på årgangen, tilmelde to til fire 5-mandshold til et sådan stævne. Trænerne sammensætter klubbens hold, så de har cirka samme styrke, og så klassekammerater og venner oftere spiller på samme hold.

De to førstnævnte klubber – her Munkebo BK og Næsby BK – afholder hvert et stævne i forårets første stævneweekend. Alle ti klubber er vært for et lille stævne for fire andre klubber i løbet af foråret. Modellen gentages i efteråret. Denne stævnekalender giver cirka stævne hver anden weekend og efterlader frie weekender til ekstra træninger, klubarrangementer, ture etc.

Fra at niveaudele i A, B og C-hold laver vi altså nu 5-mandshold bestående af to A-spillere, to B-spillere og to C-spillere. Således sikrer vi os, at både de gode spillere kan udvikle de svære ting i et udviklingsmiljø, og at de knap så dygtige spillere har rollemødder på deres hold, som de kan se på og lære af. Vi undgår rene vinderhold og rene taberhold.

Og så har modellen også den store fordel, at den er med til at udvikle samhørighed i hele afdelingen. Ikke kun omkring et enkelt hold.

Munkebo BK's stævne kunne se således ud:

	1. kamprunde
A-B	Munkebo BK I - Tarup/Paarup IF I
C-D	Fjordager IF I - Holluf Pile-Tornbjerg IF I
E-F	OB I - Munkebo BK II
G-H	Tarup/Paarup II - Fjordager IF II
I-J	Holluf Pile-Tornbjerg IF II - OB II
K-L	Munkebo BK III - OB III
M-N	OB IV - Tarup/Paarup IF III

	2. kamprunde
A-D	Munkebo BK I - Holluf Pile-Tornbjerg IF I
B-C	Tarup/Paarup IF I - Fjordager IF I
E-N	OB I - Tarup/Paarup IF III
F-G	Munkebo BK II - Tarup/Paarup IF II
I-L	Holluf Pile-Tornbjerg IF II - OB III
J-K	OB II - Munkebo BK III
M-H	OB IV - Fjordager II

Bemærk! Ingen hold møder de samme modstanderhold! Det giver derfor ikke mening at kåre en samlet vinder. En klub må gerne bytte rundt på spillene mellem kampene for at sikre jævnbyrdige kampe og gode oplevelser. Der tælles naturligvis mål i de enkelte kampe, men der foretages ingen sammentælling af resultater, ligesom resultaterne ikke registreres centralt.

Modellen bruges tilsvarende på Miniput, Lilleput og Drengene. På Drengene-årgangen skal man blot reducere spilletiden, så belastningen på spillerne ikke overdrives.

Trænerne kan i denne model koncentrere sig om at give spillerne de rigtige udfordringer, gode oplevelser og de bedste udviklingsmuligheder. Klubberne kan før stævnet aftale antal kamprunder.

Lad os igen slå fast: Børnene går altid ind til en kamp for at vinde! Det ligger i os alle, og sådan skal det være. Men de dygtige trænere skaber det rigtige miljø og de udviklende præmisser. Det betyder for eksempel at den store forsvarsspiller også skal op på midtbanen og udvikle sig. Selvom han endnu ikke magter at begå sig på den lille plads, og selvom det givet vil medføre nederlag. Det er det, vi mener, når vi siger, at det ikke er det vigtigste at vinde en kamp. Det vigtigste er at udvikle spillerne.

Fiskeri af børnespillere

Samtidig fraråder vi, igen for at fastholde et udviklingsmiljø, at de store klubber henter børnespillere i de mindre klubber. Ingen har gavn af at vinde 10-0 eller mere i Drengene-mesterrække, blot fordi man allerede på dette alderstrin har hentet de p.t. bedste spillere ind til de store klubber. Alle vil derimod have gavn af flere gode hold og flere jævnbyrdige kampe. Det giver ingen mening, at splitte gode børnehold for at lave små 'mesterhold'. Erfaringerne har vist, at den model ikke udvikler bedre spillere, men kun genererer store frafald.

Klichéen 'lige børn leger bedst' er kun en kliché. Den er med til at skabe et præstationsmiljø, hvor børnene kæmper for at hænge på, og hvor kun de stærkeste (de tidligt udviklede) oplever succes. Der er ikke tale om et udviklingsmiljø. 'Lige hold leger bedst' giver mening i udviklingsfasen.

Licens til ligaerne

Her opstår så det store spørgsmål: Hvordan skal vi indplacere holdene, når vi ikke længere kan tage udgangspunkt i turneringsresultaterne på Dreng-årgangen? Vi foreslår følgende:

Fra og med Junior fastholdes den nuværende turneringsstruktur. Dog med den ændring, at ligaerne, som det også er kendt fra tidligere, kan deles op i en Øst og Vest Liga. Dobbelt så mange ligahold minimerer rejseaktivitet og spillerjagt. Måske kan vi undgå det store årlige flyttecirkus fra klubber uden liga-plads til ligaklubber. Det vil sikre ro og en forbedret kontinuitet i det sportslige arbejde, når spillere ikke springer fra klub til klub fra år til år. Som tidligere nævnt bør vi også overveje rene årgange på Junior og Ynglinge.

Klubber tildeles – på visse betingelser – en licens til ligaen. Kvaliteten af det sportslige arbejde afgør antallet af licenser og dermed størrelsen på ligaerne. Betingelser kunne blandt andet være:

Betingelser for liga licens

Intet 'fiskeri' af børnespillere (indtil 12 år)

Ansættelse af menneskeligt og fagligt dygtige børnetrænere (DBUs børnetrænerlicens), der gennem kurser opgraderer børnetræningen i nærområdet

Aktivt arbejde for udvikling af et børnevenligt fodboldmiljø i nærområdet (ingen aggressive og råbende trænere og forældre)

Opbygning af gode fodboldakademier/skoler, der skaber en afbalanceret og sammenhængende hverdag for eliteungdomsspillerne

En noget-for-noget model, der anerkender det sammenhængende fodboldsystem. Eliteklubberne, der jo høster frugterne af mange små klubbers arbejde, skal aktivt arbejde for den nye model og dens udbredelse. Det er i alle klubbers interesse at 'vande rødderne'. En god talentudvikling sikrer klubben licens til Junior- og Ynglinge-Liga. Kvaliteten af klubbernes arbejde og overholdelse af betingelserne vurderes af et udvalg under DBU og tildeling af licens administreres af samme.

Vi laver allerede i dag en egentlig kvalitetsvurdering af talentarbejdet i forbindelse med ITU-projektet. Modellen kendes også i forskellige udgaver fra udlandet. For eksempel kræver det franske fodboldforbund et godt og velfungerende fodboldakademi og en god uddannelsesmodel, hvis en fransk klub vil beholde sin professionelle licens. Akademierne i Frankrig får hvert år tildelt en karakter (en, to eller tre stjerner) af forbundet. De bedste akademier kan tiltrække de bedste spillere.

Ligeledes har det engelske fodboldforbund formuleret en lang række krav i forbindelse med etableringen af fodboldakademier. Et Football Academy, der er obligatorisk for klubberne i den øverste

række, skal blandt andet honorere følgende krav (hentet fra det engelske forbunds hjemmeside):

Uddrag af krav til Football Academies i England

Specifikke krav til faciliteter (baner, skadesbehandling etc.)

Maks. 30 kampe/sæson/spiller (kontrolleres)

Ingen 11v11 før det fyldte 12. år!

Kampe skal afvikles i et ikke-kompetitivt miljø, hvor kvalitet af indsats er vigtigere end resultatet!

En ny børnetræningsmodel

Det er kvaliteten af træningen, der bestemmer spillernes niveau. Vi kan tage store skridt i den rigtige retning, hvis vi kan få de rigtige øvelser ud på træningsbanerne. Det lyder umiddelbart som en uoverkommelig opgave, men det er ikke så svært. Flere udenlandske modeller viser os hvordan.

De store klubber bliver lokomotiver for modellen, og sikrer at den rigtige træning formidles til klubberne i nærområdet. Det er vigtigt at understrege, at der ikke er tale om en ensretning af træningsarbejdet, men om rammer og øvelser, der sikrer aktivitet, involvering, læring og gode oplevelser i et rart miljø.

Den gode børnetræning bør samtidig formidles i bøger og på DVD. Der er endnu ikke formidlet god og tidssvarende børne- og ungdomstræning på dansk! Det er på tide.

Som nævnt bør vi tænke en ny børnetræningsstruktur ind i etableringen af de kunststofbaner, der etableres i de kommende år. For eksempel kan opdeling af en stor bane i små trænings- og kampbaner til børneårgangene let etableres ved hjælp af net. Nettet kan trækkes over banen efter behov, for eksempel i otte små baner. Med én træner til 10 børn på hver lille bane kan vi have 80 børn i gang med god træning på samme tid! Modellen med fleksibel baneopdeling med net er set i Valencia. Resultatet er et fint lille træningsmiljø uden kaos og bolde, der flyver rundt på anlægget. Modellen giver børnene tryghed og der kan fokuseres på træneren og træningen. Der er udviklet meget fine og let implementerbare børnetræningsmodeller til denne baneopdeling.

Uddannelse af børnetrænere skal opgraderes

Vores træneruddannelse bør tilbyde en egentlig børnetræneruddannelse. Som det er nu sendes Senior-træneren og børnetræneren hjem fra kurserne med de samme værktøjer. Selvom de skal hjem i klubben og udføre vidt forskellige arbejde.

Forskning og udvikling

De undersøgelser og forskningsresultater vi har præsenteret i dette papir har været tilgængelige i mange år. Uden at de her-

hjemme er blevet diskuteret, behandlet og konverteret til nye og forbedrede modeller. Det er ikke godt nok, og lige nu betaler vi prisen med stort frafald og stagnerende sportsligt niveau. DBU og lokalunionerne bør sikre en løbende udvikling af det sportslige arbejde gennem opsamling og formidling af ny viden. Vi foreslår oprettelsen af en udviklingsafdeling besat med DBUs landstrænere, B&U repræsentant, eliteungdomsrepræsentant, træneruddannelseskonsulent. Eksterne personer med specialviden (pædagogik, medicin, etik etc.) tilknyttes efter behov.

Det er gruppens ansvar, i samarbejde med universiteter og relevante læresteder, at fremskaffe og formidle relevant viden og til stadighed sikre en sammenhængende og tidssvarende spillerudvikling og træneruddannelse.

Det er afgørende at få skabt en rød tråd i det sportslige arbejde.

Afsluttende bemærkninger

Vi tillader os at konkludere, at flere grundlæggende principper og modeller for børnefodbold i vores nuværende børnestruktur er enten mangelfulde eller direkte forkerte. De er ikke i overensstemmelse med børns behov. Og de modarbejder både ønsket om at fastholde børn og unge i fodboldklubberne og målsætningen om at udvikle teknisk og taktisk dygtige spillere.

Konsekvensen må være, at vi skal udvikle og implementere nye og bedre principper og modeller for træning og kamp. Vi har givet vores bud her, men bilder os ikke ind, at vi har alle svarene og de bedste løsninger.

Men en ny model bør udvikles og opfylde tre mål:

- Kvantitetsmål – flere børn skal fastholdes længere tid i fodboldklubberne
- Kvalitetsmål – vi skal træne bedre med børnene og udvikle bedre fodboldspillere
- Miljømål – vi skal skabe et udviklingsmiljø, hvor børn trives og accepteres uanset niveau

I en ny model

- stimuleres spillerne teknisk, taktisk, fysisk og mentalt i forhold deres udviklingstrin
- er trænings- og kampmiljø integreret og stimulerende
- er der ingen tidlig niveaudeling
- sikres en bedre hjælp til trænerne, fordi ny viden og enkle træningsmodeller formidles og implementeres
- fastholdes flere spillere i længere tid i fodboldklubberne

De rigtige fodboldaktiviteter trænes på den bedste måde, i de rette dimensioner, med den rette progression, i den rigtige atmosfære.

En rekonstruktion af børnestrukturen kræver visioner, viden, kreativitet og energi. Lad os tage udfordringen op. Vi kan gøre det bedre!

